

ทฤษฎีใหม่หัวใจเศรษฐกิจพอเพียง

ทฤษฎีใหม่เป็นแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชเกี่ยวกับ "การจัดพื้นที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยและมีชีวิตที่มั่นคง โดยมีกรรมการแบ่งที่เป็นส่วน ๆ ได้แก่ พื้นที่นา พื้นที่กินเพื่อเป็นพื้นที่ปลูกข้าว พื้นที่ปลูกพืชไร่นานาพันธุ์ และที่ดินสำหรับอยู่อาศัยและเลี้ยงสัตว์"

โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ การเลี้ยงเป็ดไข่

กรมปศุสัตว์

การเลี้ยงเป็ดไข่

เป็ดเป็นสัตว์ที่เลี้ยงง่าย เติบโตเร็ว สามารถใช้อาหารและวัตถุดิบที่มีในท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ให้ผลตอบแทนในระยะเวลานับ จำหน่ายได้ง่าย และสามารถเลี้ยงเป็นอาชีพเสริมร่วมกับอาชีพอื่นได้

พันธุ์เป็ดไข่

เป็ดไข่กาก็แคมป์เบลล์ (khaki Campbell) มีขนลำตัวสีน้ำตาล เพศผู้มีหัวสีเขียว ปลายหางม้วนงอ มีวงแหวนสีน้ำตาลอ่อนรอบคอ ปากสีเขียวแกมน้ำเงิน แข็งและเท่าสี่เหลี่ยม เพศเมีย มีหัวสีน้ำตาลเข้ม ปากสีดำ แข็งและเท่าสีน้ำตาล อายุเมื่อให้ไข่ฟองแรก 135 วัน น้ำหนักตัวเมื่อให้ไข่ฟองแรก 1,536 กรัม น้ำหนักไข่ฟองแรก 52 กรัม ผลผลิตไข่ 272 ฟอง/ปี

เป็ดไข่พันธุ์ปากน้ำ (Pak Nam Egg Duck) เป็ดพื้นเมืองขนาดเล็ก เลี้ยงง่าย และต้านทานโรค เพศผู้มีหัวสีเขียวเข้มเป็นมัน เพศเมียมีขนสีดำตลอดลำตัว หน้าอกสีขาว ปาก แข็งและเท่าสี่เหลี่ยม เริ่มไข่เมื่ออายุ 150 วัน ให้ผลผลิตไข่ปีละ 280 - 300 ฟอง น้ำหนักไข่ฟองแรก 60 กรัม

เป็ดไข่กบินทร์บุรี (Kabinburi Egg Duck) เพศผู้ หัวและคอมีสีเขียวแก่ชัดเจนและสีนี้จะค่อย ๆ จางลง จนเป็นสีน้ำตาลเงินปนดำ ขนหาง 2 - 3 เส้น โค้งงอขึ้นด้านบน น้ำหนักตัวอยู่ระหว่าง 1,700 - 1,800 กรัม เริ่มไข่เมื่ออายุ 150 - 160 วัน น้ำหนักตัวเมื่อเริ่มไข่ 1,450 - 1,500 กรัม ให้ผลผลิตไข่ปีละ 300 - 320 ฟอง อายุการให้ไข่ 1 - 2 ปี

เป็ดไข่นครปฐม (Nakorn Pathom Egg Duck) มีขนาดตัวใหญ่กว่า เป็ดกาก็แคมป์เบลล์ ให้ไข่ช้า แต่ให้ไข่ขนาดใหญ่ เพศผู้ หัวมีสีเขียวเข้ม คอค้วนเป็นวงแหวนสีขาว ปากสีเทา เท้าและแข้งสีส้ม เพศเมียมีสีน้ำตาลลายกบอ้อย น้ำหนักตัวเมื่อเริ่มไข่ 1,580 กรัม

เป็ดไข่บางปะกง (Bang Pa Kong Egg Duck) เพศผู้มีขนสีเทาเข้ม หัว ปลายปีก ปลายหางสีเขียวแก่ ปากสีน้ำตาล ขา แข็งสีส้ม อายุเริ่มผสมพันธุ์ 6 เดือน เพศเมียขนตามลำตัวสีเทาอ่อน ตลอดลำตัว ปากสีน้ำตาลเงิน แข็งสีดำ อายุเมื่อให้ไข่ฟองแรก 4 เดือน น้ำหนักตัวเมื่อให้ไข่ฟองแรก 1,533 กรัม ผลผลิตไข่ปีละ 301 ฟอง/แม่

โรงเรือนและการเลี้ยงดู

โรงเรือน

สำหรับเลี้ยงเป็ดไข่ควรมีขนาดที่เหมาะสมกับจำนวนเป็ดที่เลี้ยงในปริมาณ 3-4 ตารางเมตรต่อตัว และควรแบ่งออกเป็น 2 ส่วน โดยกันคอกสูง 80-100 ซม. บุลวดตาข่าย และอาจตีไม้ปิดที่บสูง 20-30 ซม. เพื่อป้องกันเป็ดชนตาข่ายขาด มีลานให้น้ำเป็นคอนกรีตลาดเอียง สร้างเป็นรางกว้าง 10-15 ซม. ยาวตามแนวลมของโรงเรือน มีร่องระบายน้ำทิ้งออกนอกเล้า และมีรังไข่สำหรับแม่เป็ดเข้าไปวางไข่ได้ ขนาด 30x35x20 ซม. ชิดกับฝาผนังด้านใดด้านหนึ่งของโรงเรือน โดยใช้อัตรารังไข่ 4 แม่/ช่อง ภายในรังไข่จะต้องมีวัสดุรองรัง เช่น แกลบ ขี้เลื่อย ที่แห้งและสะอาด

การเลี้ยงดู

1. การเลี้ยงลูกเป็ด อายุ 0-2 สัปดาห์ เป็นช่วงที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ถ้าลูกเป็ดแข็งแรง เติบโตสม่ำเสมอ สมบูรณ์ มีภูมิคุ้มกันโรคระบาดแล้ว ระยะต่อไปจะไม่ประสบปัญหา ดังนั้น ก่อนนำลูกเป็ดไข่เข้ามาเลี้ยงควรทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์ โรงเรือนควรป้องกันลมฝนได้ ระบายอากาศได้ดี ต้องเปลี่ยนวัสดุรองพื้นใหม่ทุกครั้งที่น่าลูกเป็ดเข้าคอก โดยเปิดอายุ 0-1 สัปดาห์ ใช้พื้นที่ 30 ตัว/ตร.ม. ถ้าอายุ 1-2 สัปดาห์ ใช้พื้นที่ 23 ตัว/ตร.ม. และอายุ 2-3 สัปดาห์ ใช้พื้นที่ 15 ตัว/ตร.ม. ใช้หลอดไฟกกขนาด 120 วัตต์/ 200 วัตต์ อุณหภูมิ ดังนี้

อายุ	อากาศร้อน		อากาศเย็น	
	องศา F	องศา C	องศา F	องศา C
1 วัน	95	35	95	35
2-7 วัน	95-90	35-32	95-90	35-32
1-2 สัปดาห์	90-80	32-26	90-80	32-26
2-3 สัปดาห์	หยุดกก		80-75	26-23

เมื่อลูกเป็ดมาถึงฟาร์มควรเตรียมน้ำสะอาด หากใช้น้ำประปาควรเปิดน้ำเก็บไว้ข้ามคืนก่อน ควรระวังไม่ให้คอกชื้นแฉะ และให้อาหารครั้งละเล็กน้อยบ่อยๆ ในระยะ 2 วันแรก ควรให้อาหารผสมชนิดผงโปรตีน 17-18% คลุกน้ำพมหาตๆ ใส่ในภาชนะแบนราบ

2. การเลี้ยงเป็ดอายุ 3-8 สัปดาห์ ควรเอาใจใส่ด้านอาหารและการจัดการเลี้ยงดูที่เหมาะสม โดยอาจจะเลี้ยงปล่อยไล่ทุ่งตอนกลับคอก

เวลาเย็น หรือเลี้ยงในโรงเรือนที่มีลานดินยื่นออกมานอกโรงเรือนให้ลูกเป็ดเล่นและพักผ่อนเวลากลางวัน ส่วนกลางคืนขังไว้ในโรงเรือนกันห้องให้อยู่รวมกัน 5-6 ตัว/ตร.ม. และให้อาหารลูกเป็ดวันละ 2 ครั้ง คือ เช้า 7.00-8.00 น. และบ่าย 14.00-15.00 น. เป็นอาหารชนิดผงคลุกน้ำให้ขึ้นพมหาตๆ ทำให้กินได้ง่าย และไม่ตกหล่นมาก มีน้ำสะอาดให้กินเพียงพอ

3. การเลี้ยงเป็ดอายุ 9-20 สัปดาห์ ช่วงอายุ 9-16 สัปดาห์ ต้องเลี้ยงแบบจำกัดอาหาร เพื่อควบคุมน้ำหนักไม่ให้อ้วนเกินไป เพราะถ้าอ้วนเป็ดจะไข่น้อย เมื่ออายุ 17 สัปดาห์ขึ้นไป ให้เปิดกินอาหารเต็มๆ เพื่อมีความสมบูรณ์พร้อมให้ไข่เมื่ออายุ 21 สัปดาห์ ผู้ที่ต้องการเลี้ยงเป็ดไข่แบบกรงตั้งขังเดี่ยวให้แยกเป็ดขึ้นกรงตั้ง ขนาด 30x30x30 ซม. และควรฉีดวัคซีนป้องกันโรคค็อคซิเดีย ตัวละ 2 ซี.ซี.

4. การเลี้ยงเป็ดอายุ 21 สัปดาห์ขึ้นไป ระยะเวลาเปิดต้องการอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการค่อนข้างสูง ปริมาณอาหารที่ให้ขึ้นอยู่กับผลผลิตที่เพิ่มขึ้นอยู่ระหว่าง 100-160 กรัม/ตัว/วัน หากให้อาหารไม่เต็มที่ขนาดของไข่จะเล็กลง

การให้แสงสว่าง

มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะเป็ดสามารถกินน้ำและอาหารได้ตลอดเวลา การเจริญเติบโตเป็ดไม่ชะงัก สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี ผู้เลี้ยงต้องมีการจัดการแสงที่เหมาะสม ดังนี้

อายุ (วัน)	จำนวนชั่วโมงให้แสง	ช่วงเวลาเปิด	ความเข้มแสง
1	24	-	หลอดไฟฟ้าขนาด 30-60 วัตต์ เฉพาะกลางคืน (ความเข้มแสง > 40 Lux) กลางวันแสงธรรมชาติ
2	23	24.00-1.00 น.	
3	22	23.00-1.00 น.	
4	21	23.00-2.00 น.	
5	20	22.00-2.00 น.	
6	19	22.00-3.00 น.	
7	18	21.00-3.00 น.	เวลา 21.00-6.00 น. แสงที่ความเข้ม 5 Lux เพื่อฝึกการเข้ารังไข่
8-15	12		
16	12	แสงธรรมชาติ	
17			

อาหารเปิด

เกษตรกรสามารถผสมอาหารใช้เองเพื่อลดต้นทุน ดังนี้

วัตถุดิบ	อายุ (สัปดาห์)					
	9-22		23-48		49-72	
	สูตร	สูตร	สูตร	สูตร	สูตร	สูตร
	1	2	1	2	1	2
ปลายข้าว	40.85	0	47.39	0	0	41.8
ข้าวโพด	0	40.8	0	51.5	45.85	0
รำละเอียด	30	30	15	10	25	30
มันเส้น	สามารถใช้แทนปลายข้าว ข้าวโพดได้					
รำหยาบ	10	10	0	0	0	0
กากถั่วเหลือง (44%)	6.90	6.95	17.81	18.75	10.75	9.75
ใบกระถิน	4.50	4.5	3	3	3.5	3.5
ปลาป่น (55%)	5	5	7.5	7.5	7	7
เปลือกหอย	1	1	7	7	6	6
ไดแคลเซียมฟอสเฟส	1	1	1.2	1.2	1.1	1.1
เกลือป่น	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
พรีมิกซ์เป็ดไข่	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25	0.25
ดีแอล-เมทไธโอนีน	0	0	0.35	0.3	0.05	0.1
รวม	100	100	100	100	100	100
โปรตีนในอาหาร (%)	15	15	18	18	16	16
พลังงานในอาหาร (kcal/kg)	2698	2645	2743	2708	2723	2750

กรณีใช้มันเส้นแทนต้องปรับสัดส่วนแหล่งวัตถุดิบโปรตีนเพิ่มขึ้น หรือใช้หัวอาหารเข้มข้นผสมกับวัตถุดิบที่เป็นแหล่งพลังงานที่มีในท้องถิ่นก็ได้

*** ข้อควรระวัง

- การทำความสะอาดโรงเรือนและอุปกรณ์ต่างๆ ให้อยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน ควรระมัดระวังให้เป็ดตกใจน้อยที่สุด
- การเปลี่ยนสูตรอาหารแต่ละครั้ง ควรค่อยๆ เปลี่ยน หากเปลี่ยนโดยทันทีอาจทำให้เป็ดท้องเสีย ผลผลิตลดลงได้
- การจับเป็ดเวลาทำวัคซีน ต้องพยายามจับให้นิ่มนวลที่สุดเท่าที่จะทำได้
- ในเวลากลางคืน ควรมิดน้ำให้เป็ดได้กินตลอดคืน
- อย่าให้หนู แมว หมา บ้วนเบียนบริเวณทรงตับ หรือโรงเรือนที่เลี้ยง เพราะอาจทำให้เป็ดตกใจผลผลิตอาจลดลงได้

การป้องกันโรค

โรคที่สำคัญในเป็ดเทศ ได้แก่

1) โรคคอหิวด์ ควรทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอหิวด์ ปีละ 4 ครั้ง โดยฉีดเข้ากล้ามเนื้อหรือนำยาปฏิชีวนะละลายน้ำให้กิน ติดต่อกัน 2-3 วัน

โปรแกรมวัคซีนคอหิวด์

วัคซีนคอหิวด์เปิด-ไก

เป็นวัคซีนแบคทีเรียเชื้อตายชนิดบรอกแบคเทอร์ริน ผลิตจากเชื้อ *Pasteurella multocida* serotype 8 : A (Namicka : Carter) หรือ A : 1 (Carter : Heddeston) สเตรนท้องถิ่น ที่ทำให้เกิดโรคคอหิวด์เปิด-ไก

สรรพคุณ : ใช้ฉีดป้องกันโรคคอหิวด์เปิด-ไก สำหรับสัตว์ปีก

2) ภาวะโรคเป็ด ควรทำการฉีดวัคซีนป้องกันภาวะโรคเป็ด ปีละ 2 ครั้ง โดยฉีดเข้าใต้ผิวหนังหรือกล้ามเนื้อ ดูแลความสะอาดเล้าและอุปกรณ์ต่างๆ เสมอ ก็จะทำให้การป้องกันโรคได้ผลดียิ่งขึ้น

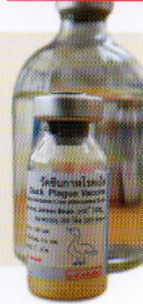
โปรแกรมภาวะโรคเป็ด

วัคซีนภาวะโรคเป็ด

เป็นวัคซีนไวรัสเชื้อเป็น สเตรน Jansen ชนิด ทีซซู คัลเจอร์ ซึ่งเป็นเชื้อชนิดอ่อน ไม่เป็นอันตรายต่อเป็ด ที่ได้รับวัคซีนนี้ แต่สามารถให้ความคุ้มโรคภาวะโรคเป็ด ได้เป็นอย่างดี เป็นวัคซีนทำแห้ง บรรจุในขวดสุญญากาศ

สรรพคุณ : ใช้ฉีดป้องกันโรคภาวะโรคเป็ด

สอบถามรายละเอียดได้ที่

กองงานพระราชดำริและกิจการพิเศษ กรมปศุสัตว์

โทร. 0 2653 4444 ต่อ 3371 โทรสาร 0 2653 4930

E-mail : drasa2@dld.go.th

www.royal.dld.go.th